

DECIZIE

30 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Iulia Sîrcu
Iurie Bejenaru, Ion Druță

examinând recursul declarat de Ștefan Urîtu,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Ștefan Urîtu
împotriva Comisiei Electorale Centrale privind anularea actului administrativ,
împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2016, prin
care a fost scoasă de pe rol contestația depusă de Ștefan Urîtu împotriva Hotărârii
Comisiei Electorale Centrale nr. 3750 din 12 august 2015 cu privire la
împuternicirea registratorilor de a ridica listele electorale de la instanțele
judecătorești, ca fiind depusă de o persoană neîmputernicită prin lege de a
contesta hotărârile Comisiei Electorale Centrale,

c o n s t a t ă

La 09 septembrie 2015, Ștefan Urîtu a contestat în instanța de judecată, în
procedura de contencios administrativ, Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr.
3750 din 12 august 2015 cu privire la împuternicirea registratorilor de a ridica
listele electorale de la instanțele judecătorești, invocând următoarele motive de
fapt și de drept:

A indicat că, actul administrativ contestat a fost adoptat cu 5 voturi -
„pentru”, 3 voturi - „împotrivă”. Reclamantul, fiind membru și vicepreședinte al
CEC-ului, a participat la ședința respectivă, abținându-se de la vot, motivele
abținerii expunându-le printr-o opinie separată.

Hotărârea contestată cuprinde următorul dispozitiv: „se pune în sarcina
secretarilor consiliilor raionale (municipale) și Comitetului executiv al UTA
Găgăuzia de a organiza ridicarea din incinta sediilor instanțelor judecătorești
teritoriale a listelor electorale de către responsabilii (registratorii) din cadrul
administrației publice locale de nivelul întâi; se împuternicesc registratorii din
cadrul autorităților publice locale să ridice, prin intermediul secretarilor
autorităților publice locale de nivelul al doilea, listele electorale de la instanțele
judecătorești; registratorii vor efectua modificările și actualizările în Registrul de

stat al alegătorilor în limita competenței; listele electorale urmează a fi nimicite, prin ardere, în decursul celei de-a treisprezecea luni din ziua alegerilor în care au fost utilizate, cu prezentarea ulterioară a actului de nimicire în adresa Comisiei; prezenta hotărâre intră în vigoare la data adoptării, se publică pe site-ul oficial al Comisiei Electorale Centrale și în Monitorul Oficial al Republicii Moldova”.

Consideră Ștefan Urîtu, ilegală hotărârea respectivă, deoarece contravine cerințelor art. 62 Cod Electoral, care prevede că „documentele electorale se păstrează la Comisia Electorală Centrală (CEC) în conformitate cu prevederile Legii privind Fondul Arhivistic al RM și ale Regulamentului privind organizarea și funcționarea Arhivei Comisiei Electorale Centrale, aprobat prin hotărârea CEC”. În acest sens s-a invocat că „CEC asigură accesul la documentele electorale menționate în prezentul articol, în conformitate cu Legea privind accesul la informație”.

Totodată a fost invocat că din conținutul alin. (21) al aceluiași art. 62 din Codul Electoral, rezultă clar că CEC are obligația de a recepționa, de a organiza recepționarea de la instanțele de judecată și de a arhiva documentele electorale, inclusiv listele electorale, asigurând ulterior „accesul la ele în conformitate cu Legea privind accesul la informație”. În acest sens s-a menționat că, nu este prevăzut un termen de păstrare a listelor electorale, însă Codul electoral operează cu Legea privind Fondul Arhivistic al RM și cu Regulamentul privind Organizarea și Funcționarea Arhivei Comisiei Electorale Centrale, care la art. 8 prevede că documentele cu termen temporar de păstrare se păstrează în arhiva CEC și în cele ale organelor electorale inferioare pe un termen de până la 10 ani.

Consideră reclamantul că însuși faptul depășirii atribuțiilor de către CEC la adoptarea hotărârii nr. 3750 din 12 august 2015, ar fi suficient ca instanța de judecată să anuleze hotărârea menționată.

A mai invocat că, hotărârea CEC nr. 3750 din 12 august 2015 contravine pct. 2 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea arhivei CEC, care prevede că documentele create în activitatea Comisiei Electorale Centrale, consiliilor electorale de circumscripție, birourilor electorale ale secțiilor de votare - fac parte din Fondul arhivistic de stat, care este parte componentă a Fondului Arhivistic al Republicii Moldova. Deci, distrugerea listelor electorale ca parte componentă a documentelor electorale enumerate în art. 62 alin. (1) ar însemna distrugerea abuzivă a unei părți a Arhivei Naționale, locul și termenul de păstrare, modalitatea de accesare și distrugerea căror este reglementată de „Regulamentul privind organizarea și funcționarea arhivei CEC.

Totodată a menționat Ștefan Urîtu, că dacă hotărârea CEC nr. 3750 ar fi implementată, listele electorale ar putea fi nimicite într-un mod neregular, ceea ce ar conduce la zădărnicierea unor investigații ale organelor de resort sau procese de judecată, pornite pe cauze electorale (cum ar fi cel referitor la alegerile din localitatea Băcioi și Sângera (vezi anexele), care ar putea fi elucidate doar prin analiza listelor electorale din cadrul votării respective. Totodată, nimicirea într-un mod neregular a listelor electorale, ar crea serioase obstacole și

greutăți în vederea întocmirii și verificării listelor electorale, ar cere mai multe eforturi umane și cheltuieli financiare pentru ca CEC să-și poată exercita atribuțiile stipulate în art. 22, lit. q) Cod Electoral, care prevede că CEC „analizează fraudele electorale, inclusiv cele presupuse, din alegerile trecute, curente sau viitoare și ia măsuri pentru prevenirea lor. Informează autoritățile publice despre necesitatea soluționării unor chestiuni, în conformitate cu legislația electorală”, ar face imposibilă ținerea corectă și actualizarea Registrului de Stat al Alegătorilor.

A mai invocat că, hotărârea CEC nr. 3750 din 12 august 2015 contravine și pct. 46 din Regulamentul privind întocmirea, administrarea, difuzarea și actualizarea listelor electorale, care prevede, că „instanța de judecată transmite listele electorale, în termen de 10 zile de la confirmarea legalității alegerilor, Comisiei Electorale Centrale pentru operarea modificărilor în Registrul de stat al alegătorilor”. Astfel Regulamentul menționat prevede expres nu doar obligația instanței de judecată de a transmite către CEC listele electorale, dar indică și termenul de executare, 10 zile, termen prevăzut și de Codul electoral, menționând și unul dintre scopurile pentru care listele se transmit la CEC.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 septembrie 2015, cererea reclamantului a fost restituită (f.d. 42-43). Pentru a dispune astfel s-a reținut că, cererea a fost înaintată și semnată de Ștefan Urîtu în calitate de membru al CEC, fără a anexa împuternicirile corespunzătoare.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 21 octombrie 2015, a fost admis recursul declarat de Ștefan Urîtu, casată încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 septembrie 2015, cu restituirea cauzei în Curtea de Apel Chișinău, la etapa de primire a cererii de chemare în judecată (f.d. 53-56).

Instanța de recurs a reținut că, cererea greșit a fost restituită, ne fiind ținut cont de forma cererii depuse, ori reclamant pe cauza dată figurează Ștefan Urîtu, care a depus și semnat cererea din numele propriu și nu Comisia Electorală centrală, care pe cauza dată figurează ca pîrît.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 noiembrie 2015, s-a respins cererea înaintată de Ștefan Urîtu privind aplicarea măsurii de asigurare a acțiunii prin aplicarea sechestrului în vederea stopării executării hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 3750 din 12 august 2015 cu privire la împuternicirea registratorilor de a ridica listele electorale de la instanțele judecătorești, ca fiind neîntemeiată (f.d. 60-61).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 decembrie 2015 (f.d. 89-93), menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 17 februarie 2016 (f.d. 122-126), s-a admis parțial cererea înaintată de Ștefan Urîtu privind asigurarea acțiunii, s-a dispus suspendarea executării hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 3750 din 12 august 2015, pînă la examinarea cauzei în fond. În rest, cererea reclamantului Ștefan Urîtu privind asigurarea acțiunii s-a respins ca neîntemeiată.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 11 decembrie 2015, a fost admisă cererea depusă de Ștefan Urîtu împotriva Comisiei Electorale centrale privind

anularea actului administrativ. S-a anulat Hotărârea Comisiei electorale centrale nr. 3750 din 12.08.2015 Cu privire la împuternicirea registratorilor de a ridica listele electorale de la instanțele judecătorești (f.d. 101-107).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 13 aprilie 2016, s-a admis recursul declarat de către Comisia Electorală Centrală, s-a casat integral hotărârea Curții de Apel Chișinău din 11 decembrie 2015, cu remiterea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (f.d. 138-142).

Pentru a decide astfel, instanța de recurs a reținut că, soluția dată de prima instanță este una pripită, adoptată fără a fi constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii.

După rejudecarea pricinii, prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2016, corectată prin încheierea din 16 mai 2016, s-a respins, din lipsă de temei, cererea de chemare în judecată înaintată de Ștefan Urîtu împotriva Comisiei Electorale centrale privind anularea actului administrativ - hotărâri nr. 3750 din 12.08.2015 cu privire la împuternicirea registratorilor de a ridica listele electorale de la instanțele judecătorești (f.d. 150-160).

Prin decizia Curții Supreme de justiție din 06 iulie 2016, a fost admis recursul declarat de Ștefan Urîtu, casată hotărârea Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2016, cu remiterea pricinii pentru rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (f.d. 176-180).

Pentru a decide astfel, instanța de recurs a reținut că, Curtea de Apel Chișinău la emiterea hotărârii din 16 mai 2016, nu a respectat normele de procedură civilă, în sensul citării legale a recurentului-reclamant Ștefan Urîtu.

În cadrul rejudecării pricinii reclamantul Ștefan Urîtu și reprezentantul său – avocatul Ștefan Burlaca (împuternicit în baza mandatului MA nr. 0776138) au susținut contestația, au solicitat admiterea acesteia din motivele invocate, declarând instanței, că contestația este depusă de Ștefan Urîtu nu numai ca membru și vicepreședinte al CEC-ului, dar și ca cetățean și alegător al RM, considerând că i se lezează dreptul de a avea acces la listele electorale și a lua cunoștință cu ele, fapt calificat de reclamant ca o încălcare a dreptului la acces la informație. A mai menționat reclamantul, că a depus în instanța de judecată două contestații, prin care a contestat legalitatea Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 3750 din 12 august 2015, una fiind depusă de reclamant ca membru și Vicepreședinte al CEC-ului (cauza dată) și una ca cetățean și alegător căruia i se încalcă dreptul la acces la informație, or, fiind desemnat de către Parlamentul RM ca membru al CEC-ului, reclamantul a dat jurământul, că, în exercitarea atribuțiilor va respecta cu strictețe legea, iar ca simplu cetățean reclamantul are dreptul să fie informat. Contestația depusă de reclamant ca cetățean al RM a fost scoasă de pe rol prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 16.11.2015, pe care Ștefan Urîtu nu a contestat-o, deoarece susține contestația care face obiectul acestei acțiuni, atât ca Vicepreședinte al CEC-ului, cât și ca cetățean și alegător.

Reprezentantul Comisiei Electorale Centrale - Ruslan Nastas (împuternicit în baza procurii nr. CEC 8/402 din 29.09.2016) a înaintat demers cu privire la

scoaterea de pe rol a contestației depuse de Ștefan Urîtu, din motivul nerespectării de către reclamant a procedurii prealabile de soluționare a litigiului pe cale extrajudiciară. A declarat instanței, că Ștefan Urîtu, fiind membru și Vicepreședinte al CEC-ului, nu este în drept să conteste deciziile acestui organ colegial, având doar dreptul să-și exprime prin opinie separată dezacordul cu actele emise de CEC, drept care la caz a fost realizat de reclamant. Respectiv, instanța urmează să dispună încetarea procesului în temeiul art. 265 lit. (a) CPC al RM.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2016, a fost respins demersul reprezentantului Comisiei Electorale Centrale privind scoaterea cererii de pe rol pe motivul nerespectării procedurii prealabile (f.d. 211-214).

Prin o altă încheiere a Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2016, a fost scoasă de pe rol contestația depusă de Ștefan Urîtu împotriva Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 3750 din 12 august 2015 cu privire la împuternicirea registratorilor de a ridica listele electorale de la instanțele judecătorești, ca fiind depusă de o persoană neîmputernicită prin lege de a contesta hotărârile Comisiei Electorale Centrale (f.d. 215-220).

La 07 noiembrie 2016, în termenul prevăzut de lege, Ștefan Urîtu a declarat recurs, completându-l la 29 noiembrie 2016, a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2016 de scoatere de pe rol a cererii de chemare în judecată, cu remiterea cauzei pentru examinarea în fond, în prima instanță.

În motivarea recursului recurentul a indicat că, dispozițiile art. 267 lit. c) CPC, nu sunt aplicabile în acest caz, or, calitate de reclamant – potrivit cererii de chemare în judecată, în calitate de reclamant este Ștefan Urîtu, care a acționat într-o dublă calitate, cea de vice-președinte al Comisiei Electorale Centrale și de cetățean al RM, cererea de chemare în judecată a fost semnată și depusă nemijlocit de Ștefan Urîtu, care a acționat în nume și interes propriu, în calitate de subiect al raportului material litigios și care nu avea nevoie de împuterniciri pentru a semna și depune cererea de chemare în judecată.

Examinând argumentele invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat, care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2016 prin care a fost scoasă de pe rol contestația depusă, din următoarele considerente.

Conform art. 427 lit. (a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Potrivit art. 67 alin. (5) Cod Electoral, *contestațiile depuse la instanțele de judecată se examinează în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și ale Legii contenciosului administrativ.*

Colegiul reține că în speța respectivă se contestă Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3750 din 12 august 2015, adică se contestă un act emis de

un organ din sistemul organelor electorale prevăzut de art. 14 Cod Electoral, care stabilește, că „în scopul organizării și desfășurării alegerilor se constituie: a) Comisia Electorală Centrală; b) consiliile electorale de circumscripție; c) birourile electorale ale secțiilor de votare”.

Totodată, în conformitate cu art. 66 alin. 1) și alin. 3) Cod Electoral, „(1) *Acțiunile/inacțiunile și hotărârile organelor electorale, precum și acțiunile/inacțiunile concurenților electorali pot fi contestate la organul electoral în termen de 3 zile calendaristice de la data săvârșirii acțiunii/identificării inacțiunii sau adoptării hotărârii. Termenul de depunere se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârșită acțiunea, a fost identificată inacțiunea sau a fost adoptată hotărârea; (3) Contestațiile privind acțiunile și hotărârile Comisiei Electorale Centrale se depun la Curtea de Apel Chișinău.*”.

În acest sens, Colegiul reține că cercul persoanelor care sunt în drept să conteste hotărârile organelor electorale a fost prevăzut de legislator la art. 65 alin. 1) Cod Electoral, potrivit căruia „*Alegătorii și concurenții electorali pot contesta acțiunile/inacțiunile și hotărârile consiliilor și birourilor electorale și acțiunile/inacțiunile concurenților electorali...*”.

În aceeași ordine de idei, Colegiul reține că conform art. 18 alin. 2¹ Cod Electoral „*Membrii Comisiei Electorale Centrale care nu sânt de acord cu hotărârile adoptate au dreptul să-și exprime în scris opinia, care se anexează la hotărârile respective*”.

Astfel, coroborând conținutul normelor legale enunțate supra, Colegiul reține ca fiind întemeiată concluzia instanței de fond conform căreia, hotărârile organelor electorale, inclusiv și a Comisiei Electorale Centrale, pot fi contestate doar de alegătorii și concurenții electorali, iar membrii Comisiei Electorale Centrale sunt în drept să-și exprime prin opinie în scris dezacordul cu hotărârile CEC-ului. La caz reclamantul Ștefan Urîtu, fiind membru și Vicepreședinte al Comisiei Electorale Centrale și-a realizat acest drept (f.d. 9).

Totodată cu referire la argumentele reclamantului-recurent că contestația este depusă de acesta nu numai ca membru și Vicepreședinte al Comisiei Electorale Centrale, dar și ca alegător și cetățean al RM, Colegiul reține că instanța de fond întemeiat a concluzionat că statutul de membru al CEC-ului încorporează și calitatea reclamantului de alegător și cetățean al RM, or, potrivit art. 19 alin. (1) Cod Electoral, membru al CEC-ului pot fi numai persoanele care dețin cetățenia RM, fapt care presupune univoc și dreptul acestora de a alege și a fi ales. În acest sens, instanța de fond justificat a conchis că persoana care deține statutul de membru al Comisiei Electorale Centrale nu poate pretinde la dispersarea calităților pe care le întrunește, la caz - cetățean al RM și alegător.

În conjunctura de fapt și de drept respectivă, Colegiul reține că instanța de fond legal și întemeiat a ajuns la concluzia de a scoate de pe rol contestația depusă de Ștefan Urîtu privind anularea Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 3750 din 12 august 2015, ca fiind depusă de o persoană neîmputernicită prin lege de a contesta atare hotărâri.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2016.

În conformitate cu art. 269-270, art. 427 lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Ștefan Urîtu.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2016, prin care s-a scos de pe rol contestația depusă de Ștefan Urîtu împotriva Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 3750 din 12 august 2015 cu privire la împuternicirea registratorilor de a ridica listele electorale de la instanțele judecătorești, ca fiind depusă de o persoană neîmputernicită prin lege de a contesta hotărârile Comisiei Electorale Centrale.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Ion Druță